

ganste underligt ud, at der fra en hel anden Side er blevet sagt om dette Forslag, at det er vendt mod Agrarerne, thi jeg antager egentlig, at Agrarerne og Købstæderne staa, ikke just som skarpe Modsetninger, men dog som Repræsentanter hver for sine Interesser. Det, at Købstæderne og navnlig Kjøbenhavn føler sig forurettet, synes mig at staa i Modstrid med, hvad der er sagt fra anden Side, at det skulde være et særdeles daarligt Agrarforflag. Jeg tror imidlertid, at det gaar med dette Forslag saaledes, at det er et Mæglingsforflag, et Kompromis, om hvilket der kan siges forskelligt fra begge Sider. Uderpartierne ere ikke synderlig fornøjede dermed, men jeg antager, at det er det eneste, der for Tiden kan gennemføres, og i hvert Fald maa det dog fra alle Sider indrømmes, at det er et Fremstridt i Henseende til at faa Forholdene i større Overensstemmelse med Grundloven end det, vi have nu for Tiden. Naar Kjøbenhavn saaledes faar 3 ny Kredse, er det i hvert Fald et Fremstridt, og jeg forstaa ikke, at det fra et Agrarstandpunkt skulde være saa langt mere heldigt at faa et 3—4 Gange saa stort Tillæg til Kjøbenhavn, thi vi skulle jo huske, at det Forslag, der vil blive Tale om, hvis dette Forslag ikke gaar igennem, er Forslaget om den store Forøgelse til 137 Kredse, og saa vidt jeg ved, vil Kjøbenhavn saa faa langt flere Pladser. Naar jeg derefter siger, at man af de to Forslag tager det næstbedste, naar man ikke kan faa det bedste, saa mener jeg, at i dette Tilfælde er det værste Forslag det, at udvide Kredsenes Antal til 137. For at blive fri for det gaar jeg ind paa det Forslag, der her er foreslaaet.

Der er ingen Vædringer stillet, men der er dog et Par Punkter, jeg vil fremhæve, og med Hensyn til, hvilke jeg særlig vil henstille til den højtærede Indenrigsminister, om der ikke paa et andet Sted kan blive draget Omsorg for en Vædring. Det angaar den Bestemmelse, der staaar i Forslaget om en Valgkreds, der skal oprettes ved Horsens i Standerborg Amts 1ste Valgkreds. Der er der bestemt en ny Landkreds, og der staaar, at Valgstedet skal være Gedved. Ganste vist ligger Gedved midt i Valgkredsen, men der er ved Gedved ingen Jærnbane-station, der er intet Gæstgiveri, og der er meget maadeligt Staldrum, saa Befolkningen i hele Landkredsen er stemt for at søge om Lov til at faa Valgstedet i Horsens ligejom for. Der kommer nemlig til at gaa 3 Jærnbaner gennem denne ny Kreds. For Tiden er der kun to, men en tredje er paa Loven om de ny Jærnbaner, og naar den Bane bliver færdig, vil Kredsen have 3 Jærn-

baner hver i sin Retning, og disse 3 munde ud i Horsens. Saa vil det være højt uheldigt for Bølgærne først at tage med Jærnbane til Horsens og saa med Bøgn en Mil eller fem Tjerdingsvej ud til Gedved. Det er mig bekendt, at der derfor i denne Kreds cirkulerer en Adresse til Rigsdagen, i hvilken den paagældende Kreds beder om at faa Valgstedet rettet fra „Gedved“ til „Horsens“.

Foruden denne Hensigt er der et andet Punkt i Valgloven, som jeg vil tillade mig at berøre. Det er den formentlige Uoverensstemmelse, der er mellem Grundloven og Valgloven. Der staaar i Grundlovens § 37, at de, der ere højt beskattede ved Landstingsvalget paa Landet, ere de, der i det sidste Aar have ydet det højeste Bidrag til Stat og Amtskommune. Der er altsaa i Grundloven ikke den mindste Tale om Forfællen paa Statsstat og Amtstat. Naturligvis kvalificerer Statsstat og Amtstat lige meget til at blive højt beskattede, men i Valglovens § 65, hvor der er Tale om Ejendomsbesiddere, som have deres Ejendomme beliggende i forskellige Landstingskredse, eller som bo i en Købstad, medens deres Ejendomme ligge paa Landet, er der kun omtalt Statsstat. Naar altsaa en Mand, der er Ejendomsbesidder, flytter ind til en Købstad, kan han ikke faa Lov til at faa sine Amtstat medberegnet, for saa vidt han derved kunde blive højt beskattet inde i Købstaden. Han kan ikke faa Lov til at tage sine Amtstat med, og det samme gælder, hvis der ligger en Ejendom paa Grænsen af to Landstingskredse, saaledes at den ene ligger paa den ene Grund og den anden paa den anden; thi saa kan ifølge denne § 65 vedkommende Ejendomsbesidder ikke faa sin grundlovmæssige Valgret, med mindre hans Statsstat alene kunne løbe op til saa stort et Beløb, som kræves i den paagældende Kreds. Man har saaledes for disse Ejendommers Vedkommende ubeløst, at Amtstatterne faa nogen Betydning. Det ser ud, som om der her er en Uoverensstemmelse mellem Valgloven og Grundloven. Jeg synes, Grundloven maa forstaaes saaledes, at enhver, som har betalt sine Statsstat og Amtstat, maa lægge disse to Ting sammen, naar han derved kan blive højt beskattet; men som sagt, de Ejendomsbesiddere, hvis Ejendomme ligge midt imellem haadanne to Kredse, faa ikke denne Ret. Havde der blot i Stedet for „Amtstat“ staaet „Stat“ paa det paagældende Sted i Valglovens § 65, vilde dette Spørgsmaal ikke være opstaaet. Det er mig bekendt, at Valgbestyrelser have fortolket § 65 paa den Maade, at de ikke have taget